Завантажити в App Store

ti amo Italian ★★★★★
від Алессіо, викладач з 2018 року

Рід і число іменників

В італійській кожен іменник має рід, навіть *il tavolo* і *la sedia*. Це не логіка, а граматика, проте закінчення майже завжди підказують рід, а важливі винятки можна перелічити на пальцях однієї руки.

Три родини

Однина	Множина	Рід	Приклади вдома
-o	-i	quasi sempre maschile	il letto / i letti, il divano / i divani
-a	-e	quasi sempre femminile	la cucina / le cucine, la finestra / le finestre
-e	-i	un po' e un po': va imparato	la chiave / le chiavi, il bicchiere / i bicchieri

Слова на *-e* не видають свого роду: допомагає артикль. Завжди вчіть слово разом з артиклем: *la chiave*, *il giornale*.

Винятки, які трапляться одразу

Тип	Приклади
Maschili in -a	il problema, il programma, il pigiama
Femminili in -o	la mano / le mani, la radio, la foto
Accentati e stranieri: invariabili	la città / le città, il caffè / i caffè, il bar / i bar
In -ca / -ga: plurale con h	l'amica / le amiche, la bottega / le botteghe

Найчастіші помилки

Неправильно	Правильно
la problema	il problema (чоловічий на -a, з грецької)
i mani	le mani (la mano жіночого роду)
le citte	le città (слова з наголосом на кінці не змінюються)
due caffi	due caffè (незмінюване)

Безкоштовна пам'ятка для особистого користування: можете друкувати її для себе.
Заборонено поширювати, публікувати, продавати чи змінювати. © thuisitaliaans.com · Усі права захищено.

Завантажити в App Store

ti amo Italian ★★★★★
від Алессіо, викладач з 2018 року

Що ще варто знати

Чого немає в італійській пам'ятці: італійська поруч з українською, слова цієї сторінки та історія про мову.

Італійська та українська поруч

Три роди в українській, два в італійській: середній зникає й розподіляється між чоловічим і жіночим. Закінчення зазвичай підказує рід (*-о* чоловічий, *-а* жіночий). Головне: відмінків немає. Замість шести форм слова лишається одна, а роль у реченні показують прийменники й порядок слів.

Слова, що змінюють рід між українською та італійською

Українською	Італійською	Рід
море (с. р.)	il mare	чоловічий
молоко (с. р.)	il latte	чоловічий
сіль (ж. р.)	il sale	чоловічий
квітка (ж. р.)	il fiore	чоловічий
місто (с. р.)	la città	жіночий
проблема (ж. р.)	il problema	чоловічий
рука (ж. р.)	la mano	жіночий (на -о)

Середнього роду в італійській немає, тож кожне українське слово середнього роду стає або чоловічим, або жіночим, і вгадати не вийде. Коли італійське слово закінчується на *-е*, не покладайтеся на українську: перевірте артикль у словнику. А *la mano* лишається жіночого роду, хоч і закінчується на *-о*.

Лексика цієї сторінки

Італійською	Що це
lo specchio	У ньому бачиш своє відображення
l'asciugamano	Ним витираються після душу
la scrivania	Стіл для роботи й письма
le mensole	Полиці на стіні для книжок
la lampada	Прилад, що дає світло ввечері
le pentole	Посуд, у якому варять їжу

Безкоштовна пам'ятка для особистого користування: можете друкувати її для себе.
Заборонено поширювати, публікувати, продавати чи змінювати. © thuisitaliaans.com · Усі права захищено.

Завантажити в App Store

ti amo Italian ★★★★★
від Алессіо, викладач з 2018 року

Рід і число іменників · вправи

Спершу перевірка до розділу, потім п'ять вправ від простих до складних. Відповідей тут немає: усі зібрано разом на сторінці відповідей.

00 · Спробуйте одразу

Оберіть правильну форму:

1. In salotto ci sono due _____ comodi.
2. Ho perso _____ di casa.
3. C'è un _____ con la lavatrice.
4. Mi lavo _____ prima di cucinare.
5. In questa via ci sono tre _____ storici.

01 · Maschile o femminile?

Напишіть M або F. Дивіться на кінцеву голосну.

1. libro → _____
2. finestra → _____
3. problema → _____
4. chiave → _____
5. giornale → _____
6. città → _____
7. cinema → _____
8. mano → _____

02 · Uno diventa due

Напишіть множину.

1. il tavolo → _____
2. la sedia → _____
3. il fiore → _____
4. la notte → _____
5. il bicchiere → _____
6. la stazione → _____

03 · Quelli che non cambiano

Поставте у множину. Деякі слова не змінюються: змінюється лише артикль.

1. la città → _____
2. il bar → _____
3. il film → _____
4. la foto → _____
5. il caffè → _____
6. l'università → _____
7. lo sport → _____

04 · -co, -go, -ca, -ga

Множина. Пам'ятайте: **ch** і **gh** зберігають твердий звук.

1. l'amico → _____
2. l'amica → _____
3. il gioco → _____
4. l'albergo → _____
5. il medico → _____
6. la banca → _____
7. il lago → _____

Безкоштовна пам'ятка для особистого користування: можете друкувати її для себе.
Заборонено поширювати, публікувати, продавати чи змінювати. © thuisitaliaans.com · Усі права захищено.

Завантажити в App Store

ti amo Italian ★★★★★
від Алессіо, викладач з 2018 року

05 · Nella valigia

Доповніть артиклем та іменником у множині: *una camicia → le camicie*.

ПОВТОРЕННЯ articoli

1. un libro → _____
2. uno zaino → _____
3. un'amica → _____
4. una chiave → _____
5. un ombrello → _____
6. uno spazzolino → _____
7. un paio di occhiali → _____

Читай і розумій

Граматика розділу в живому тексті: чек із покупками.

CASA E DINTORNI

Via Garibaldi 12 · Bologna

14/03/26 10:42 SCONTRINO N. 0148

2 **sedie** di legno	58,00
1 **lampada** da tavolo	24,50
4 **bicchieri**	9,60
1 **specchio** grande	39,00
3 **asciugamani**	18,00
2 **foto** in cornice	12,00
TOTALE EUR	**161,10**

GRAZIE E ARRIVEDERCI

1. Quanti bicchieri compra?
- ○ due
- ○ tre
- ○ quattro
- ○ sei

2. Perché «foto» non cambia al plurale?
- ○ È l'abbreviazione di fotografia
- ○ È una parola straniera
- ○ Finisce per o
- ○ Le parole femminili non cambiano

3. Il plurale di «specchio» è…
- ○ specchii
- ○ specchi
- ○ specchie
- ○ specchios

Читай і розумій

Граматика розділу в живому тексті: оголошення про оренду.

STANZE E POSTI LETTO

AFFITTASI CAMERA

Camera luminosa con due **finestre** e un **balcone**.

Ci sono **il letto**, **la scrivania**, **le mensole** e **un armadio** grande.

In cucina: **quattro sedie**, **due tavoli**, **i bicchieri** e **le pentole**.

Il bagno ha **lo specchio** e **gli asciugamani** puliti.

Scrivere a stanze@centro.it

1. Quante finestre ha la camera?
- ○ una
- ○ due
- ○ tre
- ○ quattro

2. «Gli asciugamani» è il plurale di…
- ○ l'asciugamano
- ○ la asciugamana
- ○ lo asciugamane
- ○ l'asciugamani

3. Il plurale di «l'armadio» è…
- ○ gli armadii
- ○ i armadi
- ○ gli armadi
- ○ le armadie

Безкоштовна пам'ятка для особистого користування: можете друкувати її для себе.
Заборонено поширювати, публікувати, продавати чи змінювати. © thuisitaliaans.com · Усі права захищено.

Завантажити в App Store

ti amo Italian ★★★★★
від Алессіо, викладач з 2018 року

Ще одна спроба

Іменники й артиклі разом: напишіть множину з правильним артиклем.

1. il letto → _____
2. la chiave → _____
3. il problema → _____
4. la mano → _____
5. il caffè → _____
6. l'amica → _____
7. l'uovo → _____
8. la valigia → _____
9. lo specchio → _____
10. l'arancia → _____

Часті запитання

Як утворити жіночий рід професій?

Залежить від закінчення. *-o* стає *-a*: *il cuoco, la cuoca*. *-ore* стає *-rice*: *l'attore, l'attrice*. Деякі беруть *-essa*: *lo studente, la studentessa*, *il dottore, la dottoressa*. Українська робить те саме фемінітивами («лікарка», «студентка»), тільки суфікси інші. В офіційних назвах дедалі частіше чути *la ministra, l'avvocata*.

***Il dentista* чи *la dentista*?**

Обидва варіанти: іменники на *-ista* мають однакову форму для обох родів, а рід показує артикль. Різниця з'являється в множині: *i dentisti*, *le dentiste*. Так само *il turista, la turista*, *il giornalista, la giornalista*. Українська каже «стоматолог» і «стоматологиня»; італійська змінює лише артикль.

Чому *amici*, але *laghi*?

Іменники на *-co* і *-go* поводяться по-різному. Більшість коротких слів зберігає твердий звук через *h*: *il lago, i laghi*, *il fuoco, i fuochi*. Багато довших слів його пом'якшують: *il medico, i medici* («медичі»). *Amico, amici* є винятком, який варто запам'ятати. У жіночому роді *h* пишуть завжди: *amiche*.

Як визначити рід італійського іменника?

Здебільшого за останньою літерою: *-o* вказує на чоловічий рід (*il lavoro*), *-a* вказує на жіночий (*la casa*). Слова на *-e* бувають обох родів, їх треба вчити з артиклем: *il permesso*, але *la stazione*. Принцип знайомий з української, тільки середнього роду в італійській немає.

Які слова порушують правило про -o та -a?

Кілька частих. *La mano* («рука») закінчується на *-o*, але жіночого роду. *Il problema*, *il sistema*, *il programma* закінчуються на *-a*, але належать до чоловічого роду, бо це грецькі запозичення, і їхній рід не збігається з українським: наша «проблема» звучить як «вона», а їхня як «він». А *la foto* є скороченням від *fotografia*.

Як утворюється множина?

Без жодного *-s*, адже змінюється голосна: *-o* стає *-i* (*libro* дає *libri*), *-a* стає *-e* (*casa* дає *case*), *-e* стає *-i* (*stazione* дає *stazioni*). Оце й усе правило. Дрібниця для уваги: слова на *-ca*/*-ga* зберігають твердий звук через *h*: *amica* дає *amiche*.

Які слова не змінюються у множині?

Слова з наголосом на кінці (*la città* і *le città*), запозичення (*il bar* і *i bar*, *il film* і *i film*) і скорочення (*la foto* і *le foto*). Число тоді показує лише артикль, і це ще одна причина ніколи його не пропускати.

Який рід у мішаної групи людей?

Чоловічий, навіть якщо в групі дев'яносто дев'ять жінок і один чоловік: *i ragazzi*, *i colleghi*. В українській ми в множині роду не розрізняємо («вони працюють»), тож тут навіть простіше: для мішаних груп завжди беріть форми чоловічого роду, тобто *i*, *gli*, *-i*.

Безкоштовна пам'ятка для особистого користування: можете друкувати її для себе.
Заборонено поширювати, публікувати, продавати чи змінювати. © thuisitaliaans.com · Усі права захищено.

Завантажити в App Store

ti amo Italian ★★★★★
від Алессіо, викладач з 2018 року

ДОДАТОК · ПОЯСНЕННЯ ІТАЛІЙСЬКОЮ

Genere e numero dei nomi

In italiano ogni nome ha un genere, anche il tavolo e la sedia. Non è logica, è grammatica: ma le desinenze aiutano quasi sempre, e le eccezioni importanti si contano sulle dita.

Le tre famiglie

Singolare	Plurale	Genere	Esempi in casa
-o	-i	quasi sempre maschile	il letto / i letti, il divano / i divani
-a	-e	quasi sempre femminile	la cucina / le cucine, la finestra / le finestre
-e	-i	un po' e un po': va imparato	la chiave / le chiavi, il bicchiere / i bicchieri

I nomi in -e non dichiarano il genere: aiuta l'articolo. Impara sempre nome e articolo insieme: la chiave, il giornale.

Le eccezioni che incontri subito

Tipo	Esempi
Maschili in -a	il problema, il programma, il pigiama
Femminili in -o	la mano / le mani, la radio, la foto
Accentati e stranieri: invariabili	la città / le città, il caffè / i caffè, il bar / i bar
In -ca / -ga: plurale con h	l'amica / le amiche, la bottega / le botteghe

Da sapere

· Molti nomi in *-ma* sono maschili perché vengono dal greco: *il problema, il tema, il programma, il sistema, il clima*. Al plurale fanno *-i*: *i problemi*.

· Un piccolo gruppo cambia genere al plurale: *l'uovo/le uova, il braccio/le braccia, il dito/le dita, il ginocchio/le ginocchia, il lenzuolo/le lenzuola*. Sono parti del corpo e oggetti che vanno a coppie o a mucchio.

· I nomi in *-co* e *-go* di solito tengono il suono duro (*fuoco/fuochi, albergo/alberghi*), ma quelli con l'accento sulla terzultima spesso lo perdono: *medico/medici, amico/amici, psicologo/psicologi*.

· In *-cia* e *-gia* la *i* resta se prima c'è una vocale (*camicia/camicie, valigia/valigie*), sparisce se prima c'è una consonante (*arancia/arance, spiaggia/spiagge*).

Gli errori più comuni

Sbagliato	Giusto
la problema	il problema (maschile in -a, dal greco)
i mani	le mani (la mano è femminile)
le citte	le città (i nomi accentati non cambiano)
due caffi	due caffè (invariabile)

Безкоштовна пам'ятка для особистого користування: можете друкувати її для себе.
Заборонено поширювати, публікувати, продавати чи змінювати. © thuisitaliaans.com · Усі права захищено.

Завантажити в App Store

ti amo Italian ★★★★★
від Алессіо, викладач з 2018 року

Що далі

Решта 54 пам'яток, до C2

Це одна з 7 безкоштовних пам'яток. Решта 54 побудовані так само, від A1 до C2: правила й таблиці, вправи, текст для читання та всі відповіді. Усі 61 одним придбанням за 9 € або в складі повного курсу.

Усі 61 пам'ятка · 9 € — thuisitaliaans.com/schede

Повний курс від A1 до C2

55 розділів по порядку, з вправами, тестами й повтореннями, які стежать за вашим поступом.

Повний курс · 39 € на рік або 79 € один раз, назавжди

Спробувати A1 безкоштовно → — thuisitaliaans.com/il-mio-corso/?lingua=uk

Кожна тема має свій світ

Завантажити в App Store

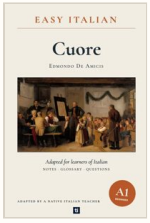
У застосунку **ti amo Italian** граматика тренується в тематичних маршрутах зі спеціалізованою лексикою: *il bar*, *i trasporti*, *il calcio*, *la moda*, *la burocrazia* і ще сімнадцять. Оберіть свій світ, і граматика прийде сама, з поясненнями також українською.

половина курсу A1 безкоштовно, без реєстрації

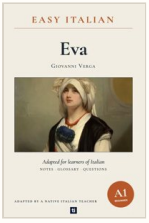
App Store · thuisitaliaans.com/app-ti-uk

Читайте італійською на своєму рівні

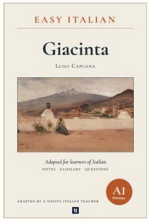
Італійська класика, переписана для рівнів від A1 до C1, з примітками та глосарієм.

Cuore
Edmondo De Amicis · Рівень A1

Eva
Giovanni Verga · Рівень A1

Giacinta
Luigi Capuana · Рівень A1

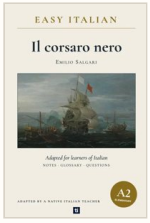
Il giornalino di Gian Burrasca
Vamba · Рівень A1

Le avventure di Pinocchio
Carlo Collodi · Рівень A2

La coscienza di Zeno
Italo Svevo · Рівень A2

Il corsaro nero
Emilio Salgari · Рівень A2

Усі книжки рівня A1 (англійською): thuisitaliaans.com/italian-books-a1

Відповіді

Усі разом, в одному місці: перевіряйте тут, а якщо друкуєте для заняття, залиште цю сторінку осторонь.

00 · Спробуйте одразу
1. divani · 2. le chiavi · 3. problema · 4. le mani · 5. caffè

01 · Maschile o femminile?
1. M · 2. F · 3. M *(in -ma di origine greca)* · 4. F · 5. M · 6. F · 7. M · 8. F *(irregolare)*

02 · Uno diventa due
1. i tavoli · 2. le sedie · 3. i fiori · 4. le notti · 5. i bicchieri · 6. le stazioni

03 · Quelli che non cambiano
1. le città · 2. i bar · 3. i film · 4. le foto · 5. i caffè · 6. le università · 7. gli sport

04 · -co, -go, -ca, -ga
1. gli amici *(qui il suono diventa dolce)* · 2. le amiche · 3. i giochi · 4. gli alberghi · 5. i medici · 6. le banche · 7. i laghi

05 · Nella valigia
1. i libri · 2. gli zaini · 3. le amiche · 4. le chiavi · 5. gli ombrelli · 6. gli spazzolini · 7. gli occhiali *(sempre plurale)*

Читай і розумій 1
1. c) quattro · 2. a) È l'abbreviazione di fotografia · 3. b) specchi

Читай і розумій 2
1. b) due · 2. a) l'asciugamano · 3. c) gli armadi

Ще одна спроба
1 i letti · 2 le chiavi · 3 i problemi · 4 le mani · 5 i caffè · 6 le amiche · 7 le uova · 8 le valigie · 9 gli specchi · 10 le arance

thuisitaliaans.com/grammatica/uk
Alessio · викладач італійської як іноземної, магістратура ITALS

Безкоштовна пам'ятка для особистого користування: можете друкувати її для себе.
Заборонено поширювати, публікувати, продавати чи змінювати. © thuisitaliaans.com · Усі права захищено.